

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Το κείμενο που ακολουθεί είναι διασκευή επιστημονικού άρθρου που δημοσιεύτηκε σε site ψυχολογίας.

ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

Η ενδο-οικογενειακή βία αποτελεί μια εμπειρία επανειλημμένης σωματικής, ψυχολογικής και/ή σεξουαλικής κακοποίησης που σκοπεύει στην επιβολή και τον έλεγχο ενός άλλου προσώπου και λαμβάνει χώρα στο οικογενειακό περιβάλλον.

Τα παιδιά, αν και μπορεί να μην αποτελούν τα άμεσα θύματα της κακοποίησης, επηρεάζονται εξίσου αρνητικά από αυτήν βρισκόμενα σε μια θέση «αυτόπτη μάρτυρα». Ο τρόπος που μπορεί ένα παιδί να γίνει μάρτυρας οικογενειακών επεισοδίων βίας δεν είναι μόνο ένας, καθώς το παιδί μπορεί είτε να παρακολουθεί "ζωντανά" τα βίαια επεισόδια, είτε να ακούει βίαια περιστατικά (καυγάδες, φωνές, χτυπήματα), είτε ακόμα και να έρχεται αντιμέτωπο με τα αποτελέσματα μιας βίαιης συμπεριφοράς (μια χτυπημένη μαμά, σπασμένα αντικείμενα ή έπιπλα). Υπολογίζεται ότι στην Αμερική περίπου 3,2 εκατομμύρια παιδιά κάθε χρόνο αποτελούν μάρτυρες οικογενειακής βίας στο σπίτι τους.

Οι συνέπειες της μαρτυρίας της οικογενειακής **κακοποίησης** στην ψυχική υγεία των παιδιών είναι αρκετά επιζήμιες και ενίοτε ακολουθούν και στην ενήλικη ζωή. Οι έρευνες υποστηρίζουν ότι αυτά τα παιδιά είναι πιθανότερο να εκδηλώσουν επιθετική και αντικοινωνική συμπεριφορά ή υπερβολική συστολή και φόβο.

Προβλήματα ύπνου, ευερεθιστικότητα, συναισθηματική δυσφορία και φόβος να μείνουν μόνα είναι μερικά ακόμα από τα συμπτώματα που ίσως βιώνουν. Τα συμπεριφορικά, σωματικά και συναισθηματικά προβλήματα εκδηλώνονται με διαφορετικό τρόπο σε κάθε ηλικία και αναπτυξιακό στάδιο.

Τα παιδιά σχολικής ηλικίας μπορούν να εμφανίζουν σωματικά συμπτώματα και παλινδρομικές συμπεριφορές. Επιπλέον, υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα σχολικής αποτυχίας, αλλά και χρήσης της βίας από το ίδιο το παιδί προκειμένου να επιλύσει ένα πρόβλημά του ή να επιβληθεί σε κάποιον.

Οι έφηβοι, είναι πιο πιθανό να επιδείξουν αντικοινωνική ή παραβατική συμπεριφορά και να εμπλακούν σε πρώιμη σεξουαλική δραστηριότητα και χρήση ουσιών.

Πέρα από τις σημαντικές συμπεριφορικές και συναισθηματικές συνέπειες που προκαλεί η μαρτυρία ενδο-οικογενειακών περιστατικών βίας στα παιδιά, εξίσου σημαντική είναι και η δημιουργία ενός φαύλου κύκλου βίας που μεταδίδεται από γενιά σε γενιά. Έχει διαπιστωθεί ότι τα παιδιά που μεγαλώνουν σε βίαια περιβάλλοντα είναι πιο πιθανό να αναπτύξουν βίαιη συμπεριφορά και τα ίδια αφενός μιμούμενα το οικογενειακό βίαιο πρότυπο και αφετέρου υιοθετώντας πεπειθήσεις αποδοχής της βίας.

Είναι πιθανό να κινητοποιούνται από τον βίαιο γονέα να χρησιμοποιούν τη βία ως μέσο επιβολής και ελέγχου στους άλλους, ενώ, ειδικά τα αγόρια, φαίνεται να πιστεύουν ότι η επιθετική συμπεριφορά ενισχύει την αυτοεικόνα τους.

Μπροστά σε αυτές τις βλαβερές επιπτώσεις της οικογενειακής βίας είναι σημαντικό να υπάρχει ένα σχέδιο δράσης, ώστε τα παιδιά να υποστηρίζονται και τα φαινόμενα οικογενειακής βίας να προλαμβάνονται. Η σωστή εκπαίδευση και ενημέρωση των γονέων σίγουρα βοηθά τόσο στην πρόληψη όσο και στην αποφυγή φαινομένων βίας.

Οι **γονείς** θα πρέπει αφενός να ενημερώνονται για τις επιπτώσεις που έχει η παρακολούθηση περιστατικών βίας στα παιδιά τους και αφετέρου να εκπαιδεύονται σε εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των συγκρούσεων χωρίς τη χρήση βίας.

Στο σχολείο, η εφαρμογή κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να κατανοήσουν ότι η βία δεν είναι ούτε σωστή αλλά ούτε και αποδεκτή και να τα εφοδιάζουν με άλλους τρόπους διαχείρισης των συναισθημάτων και των προβλημάτων τους.

Όταν τα παιδιά βρίσκονται ήδη σε ένα βίαιο οικογενειακό περιβάλλον, το ευρύτερο κοινωνικό δίκτυο συγγενών ή φίλων και το σχολείο μπορεί να αποδειχτούν ιδιαίτερα σημαντικά, καθώς συμβάλλουν στην διατήρηση μιας ρουτίνας στην καθημερινότητα του παιδιού και στην εγκαθίδρυση μιας ασφαλούς βάσης. Όταν τα παιδιά γνωρίζουν ότι υπάρχουν ενήλικες που τα ακούν, τα αγαπούν και είναι πρόθυμοι να τα βοηθήσουν, αντιμετωπίζουν αποτελεσματικότερα την κακοποίηση και καταφέρνουν να μειώσουν το στρες και τον φόβο τους.

Psychology now.gr , Ιούλιος 29, 2016 Βέρα Κλάδη, Ψυχολόγος.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Το κείμενο που ακολουθεί είναι ειδησεογραφικό άρθρο προερχόμενο από τον ημερήσιο τύπο.

Άγριος ξυλοδαρμός 17χρονου από ανηλίκους

Δικογραφία σε βάρος τεσσάρων ανηλίκων σχημάτισε η Ασφάλεια Αθηνών για συμμετοχή σε ομάδα τουλάχιστον 20 ανηλίκων που ξυλοκόπησαν άγρια 17χρονο το απόγευμα του Σαββάτου στο Γαλάτσι.

Όπως αναφέρεται στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, το θύμα οδηγήθηκε στο νοσοκομείο με κάταγμα κάτω γνάθου και χτυπήματα σε όλο του το σώμα. Ανάμεσα στους συλληφθέντες είναι και ένας 15χρονος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν γίνει γνωστά, η ομάδα των δραστών έκανε bullying σε άλλο παιδί και, όταν ο 17χρονος μπήκε στη μέση να τον υπερασπιστεί,

όρμησαν εναντίον του, τον πέταξαν στο έδαφος και άρχισαν να τον χτυπούν αλύπητα με κλωτσιές και γροθιές, τουλάχιστον για 10 λεπτά, όπως λέει ο ίδιος.

Το παιδί διακομίστηκε στον Ευαγγελισμό, όπου διαπιστώθηκε ότι φέρει κάταγμα κάτω γνάθου και μώλωπες παντού, του παρασχέθηκαν οι πρώτες βοήθειες και αποχώρησε, σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Η μητέρα του 17χρονου υπέβαλε μήνυση προχτές το απόγευμα και αμέσως οι αστυνομικοί κινητοποιήθηκαν και προσήγαγαν τους τέσσερις νεαρούς και συγκεκριμένα τον 15χρονο, δύο 17χρονους και έναν 18χρονο, οι οποίοι αναγνωρίστηκαν από τον παθόντα.

Κατόπιν αυτού, ενημερώθηκε ο αρμόδιος εισαγγελέας, αφού είχε παρέλθει το αυτόφωρο, ο οποίος διέταξε να σχηματιστεί δικογραφία και να αφεθούν ελεύθεροι οι τέσσερις, ενώ παράλληλα να αναζητηθούν όλοι οι υπόλοιποι και οι γονείς τους, προκειμένου να συμπληρωθεί η δικογραφία, να διερευνηθεί σε βάθος η κατάσταση και να γίνουν συστάσεις.

Η υπόθεση έχει προκαλέσει αναστάτωση στους γονείς, στην περιοχή, αλλά και στις Αρχές. Για τον λόγο αυτό, όπως έγινε γνωστό από την αστυνομία, με εντολή του Αρχηγείου από σήμερα συμμετέχει στις έρευνες και η υποδιεύθυνση Ανηλίκων της Ασφάλειας Αττικής, η οποία, με εντολή του εισαγγελέα Ανηλίκων, αναζητά όλα τα μέλη της ομάδας των δραστών και τους γονείς τους, προκειμένου να μπει ένα φρένο στην κατάσταση, καθώς οι παθόντες καταγγέλλουν ότι έχουν γίνει ο φόβος και ο τρόμος των παιδιών στην περιοχή.

www.cnn.gr, Παρασκευή 4 Σεπτεμβρίου 2020.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Βία

Βία δεν είναι οι φωνές του αγέρα που τρέχει στα βουνά

Μήτε τα νερά στο ορμητικό ποτάμι.

Βία είναι της κάμαρης τα λόγια τα χοντρά,

τα δάκρυα στα σεντόνια τα λινά

του κορμιού που προδόθηκε σε έναν έρωτα χαράμι.

Βία είναι το απότιστο λουλούδι της αυλής,

το βάζο με τα κρίνα στο σαλόνι .

Βία είναι ο θάνατος στο έμβρυο που δεν χάρηκε το φως της πιο μικρής αυγής.

Στον ουρανό να χάνεται ένα παιδικό μπαλόνι.

Και όλοι μιλούν για την ειρήνη.

Την όμορφη κοπέλα που ποτέ στα μάτια δεν την κοιτούν.

Για την γυναίκα που πείνασε, βιάστηκε στου πολέμου την δύνη.

Για την γυναίκα που ποτέ δεν σεβάστηκαν και πάντα κρυφά υποτιμούν.

Και όλοι αυτοί μιλούν για την ειρήνη...

* Ο Σαράντος Μινώπετρος ζει μόνιμα στο Nottingham της Αγγλίας. Είναι συνεργάτης του Κέντρου Σπαρτιατικών και Πελοποννησιακών Σπουδών του University of Nottingham στο πλαίσιο της συγγραφής παιδικών βιβλίων αρχαιολογικής θεματολογίας και της σχεδίασης εκπαιδευτικού και ερευνητικού υλικού για τις δράσεις του Κέντρου.

ΘΕΜΑ Α

Να αποδώσετε συνοπτικά (σε 70-80 λέξεις) τις συνέπειες της μαρτυρίας της ενδοοικογενειακής βίας στα παιδιά, όπως αυτές παρουσιάζονται στο κείμενο 1.

15 μονάδες

ΘΕΜΑ Β

B1. Συγκρίνοντας τα κείμενα 1 και 2 να επισημάνετε τον σκοπό που έχει το καθένα, αιτιολογώντας την απάντησή σας με δύο κειμενικούς δείκτες για κάθε κείμενο. Ποια είναι η νοηματική σχέση που συνδέει τα δύο κείμενα;

15 μονάδες

B2.α) Να σχολιάσετε τον τίτλο του κειμένου 2 και να αξιολογήσετε την επικοινωνιακή αποτελεσματικότητά του. (7 μονάδες)

β) Στις παρακάτω προτάσεις/περιόδους να εντοπίσετε το είδος της σύνταξης (2 μονάδες), να εξηγήσετε την επιλογή της από τον δημοσιογράφο (2 μονάδες) και να τις μετασχηματίσετε στην αντίθετη σύνταξη (2 μονάδες). Πώς διαφοροποιείται το ύφος κατά το μετασχηματισμό τους; (2 μονάδες)

- το θύμα οδηγήθηκε στο νοσοκομείο με κάταγμα κάτω γνάθου.
- το παιδί διακομίστηκε στον Ευαγγελισμό.
- η ομάδα των δραστών τον πέταξε στο έδαφος και άρχισε να τον χτυπά.

15 μονάδες

B3. Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου 1 («Τα παιδιά.....στο σπίτι τους.») ποιο είναι το επιχείρημα και πώς οργανώνεται ;

10 μονάδες

ΘΕΜΑ Γ

Να σχολιάσετε εκείνο το θέμα, από όσα θέτει το κείμενο 3 , που κρίνετε ως το πιο σημαντικό. Ποια είναι η δική σας θέση; (200 λέξεις)

15 μονάδες

ΘΕΜΑ Δ

Στο κείμενο 1 αναφέρεται ότι είναι πιο πιθανό να επιδείξουν αντικοινωνική ή παραβατική συμπεριφορά οι έφηβοι και αυτό επιβεβαιώνεται με την είδηση που γνωστοποιεί το κείμενο 2. Αξιοποιώντας δημιουργικά τις πληροφορίες του κειμένου απαντήστε στα παρακάτω ερωτήματα: Με ποιους τρόπους αντιλαμβάνεστε να εκδηλώνεται η παραβατικότητα των ανηλίκων στην καθημερινότητα; Πώς θεωρείτε ότι θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί το φαινόμενο αυτό;

Το κείμενό σας, που θα είναι 350-400 λέξεων, προορίζεται για εισήγηση (εναρκτήριο ομιλία) σε ημερίδα του σχολείου σας, με θέμα 'Σύγχρονες μορφές βίας'.

30 μονάδες